

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 72.809 van 26 maart 1998

A. 73.566/XIII-337

In zake : **COMPERE** Louis,
avenue des Grands Champs 69
4802 Heusy,

tegen :

de Gemeente Pepinster.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 13 maart 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij Louis COMPERE de nietigverklaring vordert van het besluit d.d 10 februari 1997 waarbij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Pepinster hem ertoe verplicht een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren voor het project betreffende de exploitatie van twee varkensmesterijen waarvoor een vergunning is aangevraagd;

Gelet op arrest nr. 66.495 van 30 mei 1997 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling wordt afgewezen;

Gelet op de kennisgeving van het arrest aan de partijen;

Gezien het verzoek tot voortzetting van de procedure, ingediend door verzoeker;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van mevrouw GUFFENS, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 2 oktober 1997, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 11 februari 1998, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 12 maart 1998;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. P. SCHMITS, loco Mr. V. TROXQUET, advocaat, die voor verzoeker verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw GUFFENS, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen :

1. Louis COMPERE exploiteert naar eigen zeggen sedert dertig jaar een varkensbedrijf; de laatste exploitatievergunning is in 1995 verstreken.

Op 10 januari 1995 heeft verzoeker een aanvraag om verlenging van zijn vergunning ingediend, maar de vergunning die het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Pepinster op 11 december 1995 had afgegeven is op 14 juni 1996 vernietigd door de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik om reden dat een milieu-effectonderzoek moest worden uitgevoerd vóór een beslissing kon worden getroffen, aangezien het varkensbedrijf op minder dan 300 meter van een woongebied gelegen is en de vergunningsaanvraag betrekking heeft op meer dan 500 gespeende dieren.

2. Na een aanmaning vanwege het Waals Gewest dient Louis COMPERE op 24 januari 1997 een aanvraag in voor een exploitatievergunning voor twee varkensmesterijen met minder dan 500 varkens.

3. Toen het directoraat-generaal natuurlijke hulpbronnen en leefmilieu van het Waals Gewest door de gemeente Pepinster om advies was verzocht over het milieu-effectrapport, heeft dat directoraat-generaal de bevoegde overheid aangeraden om op basis van de volgende redenen een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren, ook al is zulk een onderzoek niet verplicht :

" 1.a. Het bewuste project valt niet onder de bepalingen van bijlage I bij het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest, noch onder die van bijlage II bij het besluit van 31 oktober 1991 van de Waalse Gewestexecutieve tot uitvoering van het voormelde decreet. Het project in kwestie

behoort dan ook niet tot de projecten waarvoor een milieu-effectonderzoek vereist is.

1.b. De gegevens uit het dossier lijken mij echter niet volledig genoeg om te kunnen inschatten welke milieu-effecten het bedrijf zal hebben en bovendien lijken zij tegenstrijdig wat betreft het aantal dieren dat daar werkelijk wordt en zal worden vetgemest.

- . Hoewel de aanvraag betrekking heeft op 2 varkensmesterijen met minder dan 500 varkens, wordt op de plannen waarvan die aanvraag vergezeld gaat gewag gemaakt van een maximale bezettingsgraad van 630 varkens.

De jongste maanden heeft de afdeling leefmilieupolitie de dieren op drie verschillende datums geteld, waarbij zij :

- op 28-08-96 in de drie delen van het gebouwencomplex 719 varkens heeft geteld;
- op 24-10-96 in de drie delen van het gebouwencomplex 691 varkens heeft geteld;
- op 14-01-97 372 varkens heeft geteld waarvan 352 in één vleugel waarin normaal maar 215 varkens mogen worden ondergebracht.

Als de drie vleugels een even grote bezetting zouden hebben, zou het bedrijf in het totaal 1056 varkens tellen.

- . Doordat binnen een straal van 300 meter een woongebied gelegen is en er kort bij het bedrijf een rusthuis staat, dient de aanvrager de dienstige maatregelen te treffen om de geuroverlast en de geluidshinder die deze activiteit (laden, lossen, ...) voor de algemene hygiëne oplevert te beperken ... Er wordt echter blijkbaar geen enkele maatregel overwogen.
- . Er wordt geenszins verwezen naar plannen voor het uitrijden van de dierlijke mest :
 - waar wordt de mest uitgereden ?
 - op eigen gronden, gehuurde gronden of op gronden waarvoor een contract is gesloten ?
- . In punt 9 van de nota betreffende het productieafval geeft de aanvrager aan : "krengen zullen eventueel onder een daartoe bestemd zeil worden gelegd".

Naar mijn oordeel is het dossier van de aanvraag niet precies genoeg en bevat het in elk geval geen enkel geruststellend gegeven voor de buurt en het leefmilieu. Ik raad de bevoegde overheid dan ook aan een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren."

4. Bijgevolg treft het college van burgemeester en schepenen tijdens zijn vergadering van 10 februari 1997 de aldus gestelde bestreden beslissing :

" Gezien de van plannen vergezeldde aanvraag d.d. 24 januari 1997, ingediend volgens de vormvoorschriften en voorwaarden bepaald in de artikelen 3 en 4 van het algemeen reglement voor arbeidsbescherming, waarbij de heer Louis COMPERE, wonende te 4802 Verviers, avenue des Grands Champs 69, verzoekt om een vergunning om in Pepinster, rue Joseph Meunier 14, op een perceel, kadastraal bekend 4e afdeling, sectie B, nr. 226b, twee varkensmesterijen voor minder dan 500 varkens (B11) te exploiteren;

Gelet op het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 tot uitvoering van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest;

Gezien de brief d.d. 4 februari 1997 van het Ministerie van het Waals Gewest, afdeling voorkoming van verontreiniging en beheer van de ondergrond;

Aangezien in de bij de aanvraag gevoegde plannen wordt aangegeven dat in de vetmesterijen maximaal 630 varkens kunnen worden ondergebracht;

Aangezien de afdeling leefmilieupolitie de varkens op drie verschillende datums heeft geteld, waarbij zij :

- op 28-08-96 in de drie delen van het gebouwencomplex 719 varkens heeft geteld;
- op 24-10-96 in de drie delen van het gebouwencomplex 691 varkens heeft geteld;
- op 14-01-97 372 varkens heeft geteld waarvan 352 in één vleugel waarin normaal maar 215 varkens mogen worden ondergebracht. Als de drie vleugels een even grote bezetting zouden hebben, zou het bedrijf in het totaal 1056 varkens tellen;

Aangezien er geenszins wordt verwezen naar plannen voor het uitrijden van de dierlijke mest;

Aangezien de aanvrager in punt 9 van de nota betreffende het productieafval het volgende aangeeft : "krengen zullen eventueel onder een daartoe bestemd zeil worden gelegd";

Na daarover te hebben beraadslaagd;

BESLUIT :

Art. 1. : Over het voornoemde project behoort door een erkende persoon een milieu-effectonderzoek te worden gevoerd.

Art. 2. : Met toepassing van artikel 14 van het voormelde decreet van 11 september 1985 dient het onderzoek ten minste de volgende zaken te bevatten :

- a. een beschrijving van het project met inlichtingen met betrekking tot de plaats van vestiging, de opzet en de afmetingen ervan;
- b. de noodzakelijke gegevens voor het identificeren en inschatten van de belangrijkste gevolgen die het project voor het leefmilieu zou kunnen hebben :
 - opgave van de staat van het terrein wat de grond, de ondergrond en het grondwater betreft;
 - bepaling van de soort fokkerij, berekening van de totale hoeveelheid verontreinigende stoffen die door de exploitatie van het bedrijf zal ontstaan;
 - opgave van wat er met de mest, de aalt, het afval en het afvalwater zal gebeuren;
 - nauwkeurige opgave van de beschikbare uitrijgronden;
 - bepaling van de gevolgen van het project qua geurhinder, lawaai, verkeer en voor de volksgezondheid;
 - vermelding van de te gebruiken voeders en van de opslag van de voeders;
- c. een beschrijving van de voorgenomen maatregelen om aanzienlijke negatieve gevolgen te voorkomen en te verminderen en ze, indien mogelijk, te verhelpen;
- d. een niet-technische samenvatting van de hierboven vermelde rubrieken."

Dat is de handeling die bij dit beroep wordt bestreden;

Overwegende dat verzoeker een eerste middel ontleent aan schending van artikel 10, § 4, van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest en van artikel 9, tweede lid, van het besluit van 31 oktober 1991 van de Waalse Gewestexecutieve tot uitvoering van het voormelde decreet; dat hij uiteenzet dat zijn project niet behoort tot die waarvoor een milieu-effectonderzoek vereist is, dat de bevoegde overheid alleen kan stellen dat een milieu-effectonderzoek moet worden uitgevoerd wanneer zij ervan uitgaat dat de gevolgen groot kunnen zijn, hetgeen zij in concreto behoort na te gaan, en dat het kleine bedrijf van verzoeker kennelijk geen grote milieu-effecten kan hebben; dat hij daarop laat volgen dat de beslissing van de verwerende partij moeilijk te begrijpen is, aangezien zij bij besluit van 11 december 1995 toestemming heeft verleend voor hetzelfde project van een varkensbedrijf met een groter aantal dieren en na een hinderenquête en aangezien er rond het bedrijf alleen weiden en velden liggen, afgezien van een rusthuis dat op enkele honderden meter van het bedrijf gelegen is maar daar gevestigd is toen de varkensstallen er al stonden; dat hij erop wijst dat de gevolgen van het bedrijf mettertijd verminderd zijn door de technische verbeteringen die werden aangebracht en doordat in de stallen minder varkens worden ondergebracht, zoals blijkt uit de tellingen door de leefmilieupolitie;

Overwegende dat hij een tweede middel ontleent aan schending van artikel 9, tweede lid, van het voormelde besluit van 31 oktober 1991; dat de bestreden handeling volgens hem slechts zeer ontoereikende motieven opgeeft tot staving van de

beslissing wat betreft de belangrijke risico's die het project voor het milieu zou inhouden; dat hij erop wijst dat de bestreden handeling alleen verwijst naar een brief van het Ministerie van het Waals Gewest waarvan verzoeker niets afweet en naar een telling waaruit blijkt dat de varkensmesterij bij de indiening van de aanvraag slechts 372 varkens telde;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de Raad van State alleen die beslissingen kan afkeuren welke een verplichting opleggen die buiten verhouding staat tot wat nodig is voor de bescherming van niet alleen het milieu, doch ook en vooral de volksgezondheid en de volkshygiëne; dat volgens haar in casu op ongeveer 300 meter van de varkenshouderij naast woonhuizen ook een rusthuis gelegen is waarvan de bejaarde kostgangers een zwakker immuunsysteem hebben; dat zij van mening is dat niet alleen gevolgen voor het milieu maar ook gevolgen voor de volksgezondheid te vrezen zijn; dat zij daarop laat volgen dat de gevolgen voor de bevolking en voor het leefmilieu door een milieu-effectonderzoek op een nauwkeurige en wetenschappelijke wijze zullen kunnen worden beoordeeld, te meer daar de nieuwe wetenschappelijke technieken en ontdekkingen erop wijzen dat zulk een concentratie van varkens in de onmiddellijke nabijheid van een woongebied aanzienlijke negatieve gevolgen heeft;

Overwegende, wat de motivering van de beslissing betreft, dat de verwerende partij van oordeel is dat de bestreden handeling voldoende gemotiveerd is door de overwegingen die ze bevat en door de zeer precieze beschrijving van de inhoud van het daarin gedetailleerde milieu-effectonderzoek;

Overwegende dat, hoewel de Raad van State zijn oordeel over de beslissing om een milieu-

effectonderzoek voor te schrijven niet in de plaats mag stellen van die van de bevoegde overheid, de Raad, daarentegen, wel zijn censuur kan uitspreken over een beslissing die een kennelijke beoordelingsfout bevat of waarbij de maatregel waartoe besloten is kennelijk niet in verhouding staat tot de motieven van milieubescherming;

Overwegende dat wanneer de bevoegde overheid geconfronteerd wordt met vragen die een project heeft doen rijzen, zij ofwél aanvullende inlichtingen kan vragen, ofwél kan stellen dat een milieu-effectonderzoek moet worden uitgevoerd; dat zij daarbij echter niet van willekeur mag doen blijken; dat artikel 10, § 3, van het decreet van 11 september 1985 immers bepaalt dat "wanneer de bevoegde autoriteit van mening is niet over de vereiste informaties te beschikken, (...) zij aan de aanvrager van de machtiging, binnen de in § 1 voorziene termijn, de soort aanvullende informaties ter kennis (brengt) die hij moet verstrekken" en dat "de bevoegde overheid (...) uitspraak (doet) binnen dertig dagen na ontvangst van de aanvullende informaties."; dat artikel 10, § 4, van hetzelfde decreet echter bepaalt dat "wanneer de bevoegde autoriteit van mening is dat de weerslagen zouden kunnen zijn (...), (...) zij het opstellen van een studie inzake de weerslagen op het leefmilieu voor(schrijft).";

Overwegende dat het Waals Gewest zich in casu in zijn advies over de noodzaak om een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren, vragen stelt over het aantal varkens dat werkelijk in de stallen is of zal worden ondergebracht, aangezien die stallen "officieel" op 630 varkens zijn berekend, terwijl er daarin "in werkelijkheid" zelfs 1056 zouden kunnen worden ondergebracht;

Overwegende in dit verband dat de exploitant het aantal vet te mesten varkens vrijwillig tot minder dan 500 dieren heeft teruggebracht; dat zijn veestapel van 719 varkens op 28 augustus 1996 is gedaald tot 372 varkens op 14 januari 1997 en zelfs tot 271 varkens in juli 1997; dat hij op basis van de door hem aangevraagde vergunning in zijn stallen minder dan 500 varkens zal kunnen houden, zodat elke overschrijding van dat aantal hem ertoe zou verplichten een nieuwe vergunning aan te vragen overeenkomstig het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (Titel 1, hoofdstuk II, B11, d)) en waardoor hij het gevaar zou lopen dat zijn vergunning wordt ingetrokken wegens niet-naleving van de bepalingen ervan; dat er niet van uit mag worden gegaan dat de vergunningaanvrager kwade bedoelingen heeft en dat van dat uitgangspunt niet mag worden afgeleid dat er een gevaar voor grote milieu-effecten bestaat; dat het argument betreffende het juiste aantal varkens dan ook niet opgaat;

Overwegende, wat betreft de overige argumenten waarop de verwerende partij heeft gesteund om een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren, dat die argumenten veeleer een lijst vormen van de leemten die het milieu-effectrapport vertoont dan een beoordeling van de grootte van de gevaren, namelijk : het feit dat de aanvrager blijkbaar geen enkele maatregel voor ogen heeft om de door de varkensstallen veroorzaakte geuroverlast en geluidshinder te beperken, hoewel dichtbij een woongebied gelegen is en zich een rusthuis in de onmiddellijke omgeving bevindt - er is geen enkel plan voor het uitrijden van de mest en er wordt niet vermeld waar de mest zal worden uitgereden - onvoldoende gegevens betreffende de verwijdering van productieafval (krenge); dat de verwerende partij die leemten gemakkelijk had kunnen aanvullen, aangezien het om een bedrijf gaat dat reeds geëxploiteerd wordt en waarvoor

de vennootschap AGRA-OST een verslag had opgemaakt waarover zowel de gemeente als de administratie van het Waals Gewest beschikken; dat in dat verslag immers wordt aangegeven op welke gronden de mest wordt uitgereden, hoe groot die gronden zijn en wie de eigenaar ervan is, welke hoeveelheid gier er kan worden opgeslagen, hoe schoon de varkensstallen worden gehouden, enz.;

Overwegende dat de bevoegde overheid bijgevolg een maatregel heeft getroffen die kennelijk niet in verhouding staat tot de mogelijkheden waarover ze krachtens artikel 10, § 3, van het voormelde decreet beschikt; dat het eerste middel gegrond is; dat hetzelfde bijgevolg geldt voor het tweede middel, dat overigens alleen een deel van het advies van het directoraat-generaal natuurlijke hulpbronnen en leefmilieu van het Waals Gewest weergeeft,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit d.d. 10 februari 1997 waarbij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Pepinster Louis COMPERE ertoe verplicht een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren voor het project betreffende de exploitatie van twee varkensmesterijen waarvoor een vergunning is aangevraagd.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare
terechtzing van de XIIIe kamer, op zesentwintig maart
1900 achtennegentig door :

Mevr.	WILLOT-THOMAS,	kamervoorzitter,
de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	HANSE,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M.-L. WILLOT-THOMAS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.